

Sygn. akt I PK 309/14

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa E. B.
przeciwko J. SA w J. i Skarbowi Państwa - Ministrowi Skarbu Państwa w W.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku
z dnia 5 czerwca 2014 r., sygn. akt IX Pa 36/14,

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od E.B. na rzecz J. S.A. w J. kwotę 900 (dziewięćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gliwicach - Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku wyrokiem z dnia 5 czerwca 2014 r. oddalił apelację E. B. od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju przeciwko J. S.A. w J. i Skarbowi Państwa - Ministrowi Skarbu Państwa w Warszawie o odszkodowanie z tytułu utraty prawa do nieodpłatnego nabycia akcji Spółki.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku powód zarzucił naruszenie prawa materialnego, a to: 1) art. 471 w związku z art. 361 § 1 i 2 i art. 363 k.c., przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że nienależyte wykonanie

zobowiązania nie powoduje obowiązku naprawienia wynikłej z tego tytułu szkody; 2) art. 471 w związku z art. 361 § 1 i 2 oraz art. 6 k.c., przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że jeżeli skutek nienależytego wykonania zobowiązania została wyrządzona szkoda, to okoliczność ta oznacza, iż pomiędzy takim działaniem a szkodą nie zachodzi adekwatny związek przyczynowo - skutkowy; 3) art. 471 k.c. w związku z § 3 ust. 1 i 2 zdanie drugie i ust. 3 rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 3 kwietnia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników (Dz.U. Nr 33, poz. 200; dalej jako rozporządzenie wykonawcze), przez niezastosowanie polegające na przyjęciu, że jeżeli przepis prawa przewidywał rozpowszechnianie informacji o obowiązku złożenia oświadczenia o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji także w inny zwyczajowo przyjęty sposób, to obowiązek należytego wykonania zobowiązania nie nakazywał indywidualnego informowania o terminie, w którym należało złożyć to oświadczenie; 4) art. 471 k.c. w związku z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2012 r., poz. 1224; dalej jako ustawa z 1996 r.) oraz § 3 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia wykonawczego, przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że jeżeli odrębne przepisy nie przewidywały zasad i trybu umożliwiającego dokonanie czynności faktycznych w procesie prywatyzacji w imieniu Ministra Skarbu Państwa przez sprywatyzowaną spółkę, to okoliczność ta oznacza, że Minister Skarbu Państwa mógł skutecznie (zgodnie z prawem) zlecić spółce czynność polegającą na niezwłocznym wezwaniu uprawnionych pracowników do składania oświadczeń o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie i zmianę wyroku Sądu odwoławczego poprzez zmianę wyroku Sądu pierwszej instancji i uwzględnienie powództwa, ewentualnie o uchylenie w całości wyroku Sądu drugiej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono występowaniem istotnych zagadnień prawnych wymagających rozstrzygnięcia: 1) czy w świetle art. 18 ust. 1 ustawy z 1996 r. oraz § 3 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia

wykonawczego Minister Skarbu Państwa mógł skutecznie, a więc zgodnie z prawem, zlecić prywatyzowanej spółce dokonanie czynności faktycznej polegającej na niezwłocznym wezwaniu uprawnionych pracowników do składania oświadczeń o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji; 2) czy nienależyte wykonanie w procesie prywatyzacji obowiązku niezwłocznego wezwania uprawnionych pracowników do składania oświadczeń o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji na podstawie § 3 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia wykonawczego uzasadnia w świetle art. 471 w związku z art. 361 § 1 i 2 i art. 6 k.c. stosowanie w sprawach o zapłatę odszkodowania za utratę prawa do akcji ze względu na przekroczenie terminu do złożenia oświadczenia określonego w art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz.U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397) domniemań faktycznych, a więc faktów, na podstawie których z odpowiednim prawdopodobieństwem można wnioskować o istnieniu związku przyczynowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego lub wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać

do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Sformułowane przez skarżącego wątpliwości zostały rozstrzygnięte w orzecznictwie Sądu Najwyższego, co jasno wynika już tylko z poglądów zaprezentowanych w powołanym przez skarżącego wyroku z dnia 22 sierpnia 2003 r., I PK 272/02 (OSNP 2004 nr 17, poz. 296). W pierwszej kolejności zajęto w nim stanowisko, że „przepis § 3 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego nakładał na Ministra Skarbu Państwa obowiązek wezwania do składania oświadczeń o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji. Wobec braku przepisów odrębnych, pozwalających na zlecenie tej czynności (faktycznej) innemu podmiotowi, czynność ta w sposób zgodny z prawem mogła być wykonana tylko przez Ministra, a w szczególności tej czynności nie mógł on zlecić prywatyzowanej spółce”. W wyroku tym wyrażono również pogląd, że w zakresie ustalenia związku przyczynowego można stosować domniemania faktyczne. Sąd Najwyższy stwierdził, że „aby ocenić istnienie związku przyczynowego trzeba w zasadzie ustalić fakty i ocenić prawnie na czym polegało nienależyte wykonanie zobowiązania, a dopiero później odnieść się do powstania szkody. (...) Powoduje to konieczność analizy, jakie były prawnie określone obowiązki stron pozwanych w zakresie dotyczącym w szczególności obwieszczenia o obowiązku złożenia oświadczeń o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji i czy strony pozwane obowiązki te wykonały należycie (...). Dopiero w dalszej kolejności można ewentualne zaniedbania, już konkretnie ustalone, odnieść do powstania szkody w aspekcie istnienia związku przyczynowego.”.

Tak właśnie uczynił Sąd odwoławczy. Oparł on bowiem swoje rozstrzygnięcie również na ocenie, że kwestia niezgodności z prawem zlecenia pozwanej Spółce czynności przez Ministra Skarbu Państwa nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia, gdyż „takie działanie, nawet gdyby przyjąć jego bezprawność i bezskuteczność również nie miało wpływu na szkodę powoda, nie pozostawało w związku przyczynowym z tą szkodą, bo nie miało wpływu na powzięcie wiadomości przez powoda o obowiązku złożenia powołanego oświadczenia w zakreślonym

ustawowo terminie”. Sąd drugiej instancji stwierdził, że skoro o prawie do akcji powód dowiedział się z ogłoszenia pozwanej Spółki dopiero w 2011 r. (po upływie około 14 lat od upływu terminu do złożenia oświadczenia), to „w żaden sposób nie wykazał (...), a nawet nie uprawdopodobnił, że gdyby akcja informacyjna rozpoczęła się niezwłocznie i bez zarzucanych naruszeń (...), to złożyłby oświadczenie w terminie”.

Wywody skarżącego wskazują, że w istocie zmierza on do podważenia oceny Sądu drugiej instancji i uzyskania rozstrzygnięcia zarzutów kasacyjnych. Taka okoliczność nie uzasadnia jednak zaangażowania Sądu Najwyższego w rozpoznanie skargi.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.